

Aan:
M. Hoek

In afschrift aan:
Provinciale Staten van Utrecht

DATUM 22-9-2020
NUMMER 8216CEC8
UW BRIEF VAN 31-8-2020
UW NUMMER 8215EAC7
BIJLAGE -

DOMEIN MOB
CONTACTPERSOON Jeroen Boogers
DOORKIESNUMMER +316-36443867
E-MAILADRES Jeroen.boogers@provincie-utrecht.nl
ONDERWERP BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE VRAGEN
Meer slachtoffers fietsende senioren

Geachte mevrouw Hoek,

In overeenstemming met artikel 47 RvO ontvangt u hierbij onze reactie op uw vragen.

In de inleiding van uw brief schetst u de navolgende situatie:

'In het blad Stadszaken van 28 juli 2020 verscheen een artikel over dodelijke slachtoffers in het verkeer. Onder de dodelijke fietsende slachtoffers bevinden zich relatief veel ouderen. 59 % van de omgekomen fietsers was 70 jaar of ouderen. Dit baart de 50PLUS fractie grote zorgen. 50PLUS heeft hierover de volgende vragen.'

1. Deelt het College van Gedeputeerde Staten onze zorgen over het relatief grote aandeel senioren onder de dodelijke fietsende slachtoffers?

Antwoord:

Ja, uw zorgen delen we. Ieder slachtoffer dat valt in het verkeer raakt ons én spoort ons aan tot maximale inzet voor een veiliger verkeer. We realiseren ons dat hier steeds weer sprake is van groot menselijk leed, ongeacht leeftijd en wijze waarop men deelnam aan het verkeer.

Specifiek voor de provincie Utrecht bedraagt het aandeel dodelijke fietsslachtoffers in de leeftijdsklasse 70 jaar of ouder (senioren) ca 54% van het totaal aantal verkeersdoden onder fietsers in de periode 2015 tot en met 2019. Hiermee zijn senioren ook in de provincie Utrecht oververtegenwoordigd in de ongevallenstatistieken.

2. Kunt u inzicht geven over de dodelijke fietsende slachtoffers in de Provincie Utrecht?

Antwoord:

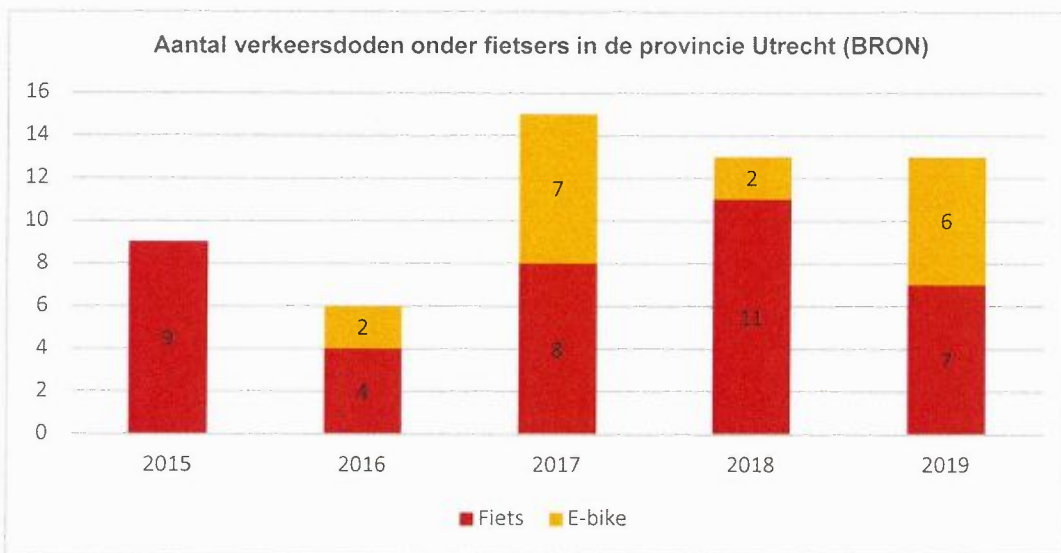
In de publicatie van Stadszaken van 28 juli zijn de ongevallencijfers van het CBS gebruikt. Deze cijfers geven enkel inzicht in het totaal aantal verkeersdoden onder fietsers zonder verdere uitsplitsing naar wegbeheerder of toedracht. De provincie Utrecht maakt voor beleidsanalyses gebruik van andere - veelal voorlopige ongevallengegevens - uit onder andere het Bestand geRegistreerde Ongevallen in

Nederland (BRON) en het Utrechtse ongevalregistratie-initiatief. Deze bronnen bevatten meer detailkenmerken dan de cijfers van het CBS, maar kunnen door de wijze van registratie en vastleggen ook iets afwijken van de cijfers van het CBS.

Aantal verkeersdoden onder fietsers in de provincie Utrecht

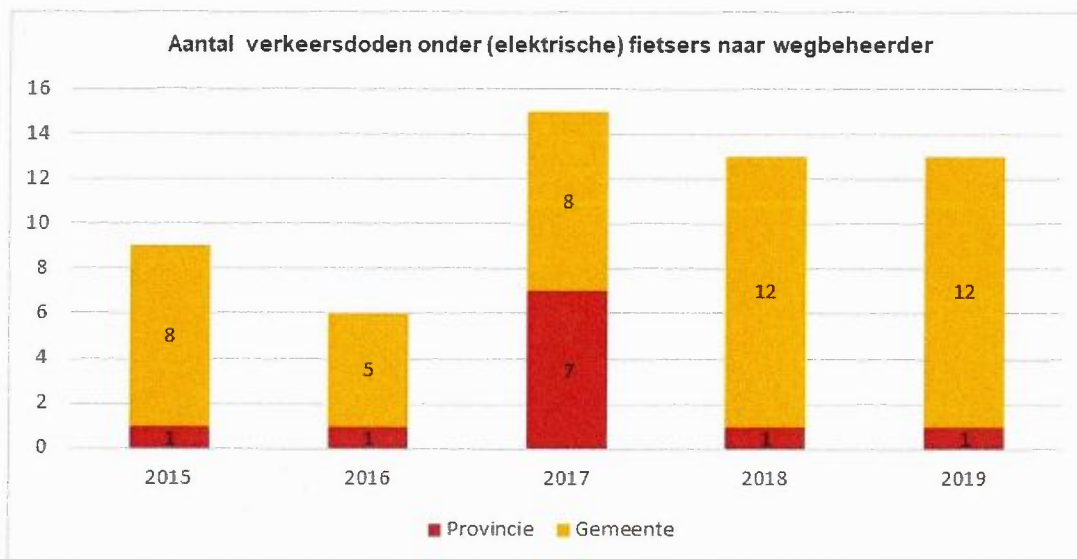
In 2019 kwamen – evenals in 2018 – 13 fietsers om het leven in de provincie Utrecht. In 2019 zaten zes verkeersdoden ten tijde van het ongeval op een e-bike; in 2018 waren dit er twee. In de afgelopen vijf jaar vielen de meeste verkeersdoden in 2017. In dat jaar vielen 15 verkeersdoden, waarvan 7 op een e-bike.

Figuur 1: het aantal verkeersdoden onder fietsers tussen 2015 en 2019 in de provincie Utrecht op basis van BRON

Aantal verkeersdoden onder fietsers naar wegbeheerder

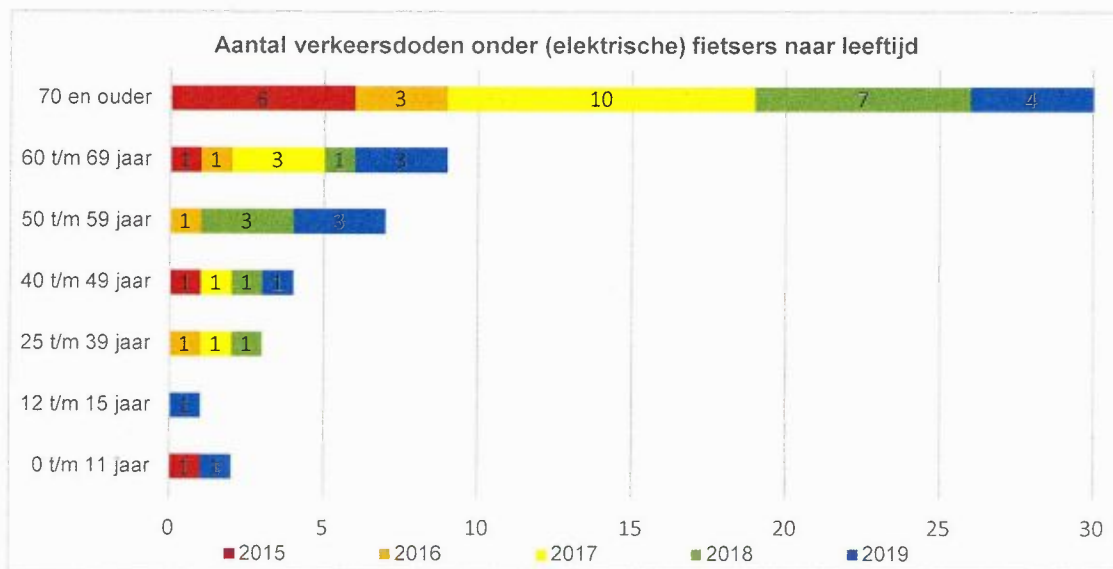
Met uitzondering van 2017, viel er afgelopen vijf jaar jaarlijks één verkeersdode onder fietsers op een provinciale weg. In 2017 vielen 7 van de in totaal 15 verkeersdoden onder fietsers op een provinciale weg.

Figuur 2: het aantal verkeersdoden onder (elektrische) fietsers naar wegbeheerder tussen 2015 en 2019 in de provincie Utrecht op basis van BRON

Aantal verkeersdoden onder fietsers naar leeftijd

Tussen 2015 en 2019 vielen er in totaal 56 verkeersdoden onder fietsers. Van deze 56 waren 30 personen (54%) 70 jaar of ouder. 46 van de in totaal 56 verkeersdoden onder fietsers (82%) zijn 50 jaar of ouder.¹

Figuur 3: het aantal verkeersdoden onder (elektrische) fietsers naar leeftijd tussen 2015 en 2019 in de provincie Utrecht op basis van BRON

Algemeen beeld fietsslachtoffers (doden + letsel)

Voor het schetsen van een algemeen beeld over de toedracht van fietsongevallen, is niet enkel gekeken naar dodelijke ongevallen maar naar alle ongevallen waarbij een fietser betrokken was en letsel op liep. Omdat de database van VeiligheidNL de meest gedetailleerde informatie bevat over de toedracht van verkeersongevallen, hebben we die database geraadpleegd. Uit de cijfers van VeiligheidNL over 2018 blijkt dat ruim 43% van de verkeersslachtoffers onder fietsers valt bij een eenzijdig ongeval en ca 10% betreft een aanrijding met een obstakel. In totaal betreft dit ca 54% van de verkeersslachtoffers onder fietsers dat valt bij ongevallen zonder tegenpartij. Ca 25% van de verkeersslachtoffers onder fietsers valt bij een aanrijding met een auto.

3. Is uw College bereid om voor fietsers speciale maatregelen te nemen op Provinciale fietspaden om de veiligheid te verbeteren? Wij denken daarbij aan duurzame CO2 neutrale verlichting.

Antwoord:

De provincie Utrecht zet actief in op een daling van het aantal verkeersslachtoffers op fietspaden en is bereid om specifiek voor fietsers maatregelen te nemen op provinciale fietspaden. Vanuit het uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid doen we dit aan de hand van een risicogestuurde aanpak. Dat wil zeggen dat we niet alleen kijken naar ongevalcijfers, maar ook naar wegkenmerken, situaties of gedragingen van verkeersdeelnemers die potentieel gevaarlijk zijn voor de verkeersveiligheid. De provincie analyseert de gedetecteerde risico's en onderzoekt geschikte maatregelen om de risico's weg te nemen of te verlichten. Vervolgens prioriteren we de verbetermaatregelen en koppelen hier een concrete investeringsstrategie aan om zo de verkeersveiligheid op Provinciale fietspaden te verbeteren.

¹ Indien we ook de *verkeersgewonden* onder fietsers betrekken in de cijfers, ontstaat een andere verhouding in de aandelen fietsslachtoffers per leeftijdsklasse. In dat geval bedraagt het aandeel verkeersslachtoffers onder fietsende senioren 19%. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat ouderen kwetsbaar(der) zijn en een val / ongeval sneller leidt tot fataal letsel.

Vanuit het uitvoeringsprogramma Fiets is het verbeteren van de verlichting op provinciale fietspaden een aparte opgave. Op dit moment wordt de verkenning uitgevoerd naar de verlichting op fietspaden. De eerste prioritering vindt plaats op basis van intensiteit (meer dan 500 fietsers per etmaal) en ecologie (fora/fauna). Vervolgens wordt een koppeling gelegd met de verkeersongevallen om meer in detail te kunnen prioriteren waar verlichting welk effect sorteert op de verkeersveiligheid. Ten aanzien van het toepassen van het verlichtingstype, volgen we het provinciaal beleid en passen we LED-verlichting toe. Dit verlichtingstype is zeer energiearm (en daarmee ook CO2 arm). Verder zijn we bezig met het zoeken naar creatieve oplossingen voor de fietspaden die niet verlicht kunnen worden. Denk hierbij aan verlichting in het wegdek, belijning langs de randen van het fietspad en het gebruik van een reflecterend wegdek.

- Is het mogelijk om op gevaarlijke plaatsen, in het bijzonder bij oversteekplaatsen, in het Provinciale fietsnetwerk de veiligheid van de fietsende senioren te verbeteren?

Antwoord:

De provincie onderzoekt de mogelijkheden om risicovolle oversteekplaatsen veiliger te maken voor fietsers. Oversteekvoorzieningen hebben bijzondere aandacht in onze aanpak omdat bij oversteken sprake is van een potentieel 'dwarsconflict'. Concreet inventariseert de provincie momenteel de plekken waar fietspaden andere wegen kruisen. Op gevaarlijke oversteekplaatsen vindt een verdiepende studie plaats naar mogelijke oorzaken en verbetermaatregelen. In de analyse naar verbetermaatregelen is aandacht voor alle type verkeersdeelnemers, zo ook senioren. Verbetermaatregelen volgen vervolgens hetzelfde proces als geschetst in de beantwoording van vraag drie om zo het verkeersveiligheidsniveau van oversteekvoorzieningen te verhogen.

Specifiek de doelgroep fietsende senioren ontwikkelt de provincie Utrecht ook een vernieuwde aanpak gericht op het veilig, plezierig en comfortabel gaan en blijven fietsen (project 'Doortrappen'). Het doel is meer bewustwording creëren onder senioren over hun toenemende fysieke kwetsbaarheid in het verkeer en te werken aan gedragsverandering rondom fietsveiligheid.

Tot slot is in het uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid een bedrag van €10mln gereserveerd voor de aanpak van verkeersveiligheidsknelpunten door gemeenten. De verwachting is dat een groot deel van de bijdragenregeling ingezet wordt voor het veiliger maken van de gemeentelijke fietsinfrastructuur. Ook het uitvoeringsprogramma Fiets voorziet in een bijdragenregeling voor gemeenten om knelpunten in het regionaal fietsnetwerk op te lossen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knot van Leeuwen